

Vesialueomistajain liitto VEALO ry
Sinikalliontie 10
02630 Espoo

LAUSUNTO

11.5.2023

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

MMM:n lausuntopyyntö 5.4.2023 VN/1766/2022-MMM-18

LUONNOS KALASTUSMATKAILUN KEHITTÄMISOHJELMAKSI 2023 – 2033

Vesialueomistajain liitto VEALO ry esittää lausuntonaan seuraavaa;

Ohjelmaluonnoksen on laatinut maa- ja metsätalousministeriön 24.2.2022 nimittämä työryhmä, jossa on ollut edustajia pääasiassa valtionhallinnosta, viranomaistahoista ja kalatalousalalta. Lähdeluettelossa on yhdeksän kirjallisuusviitettä, joiden asiayhteys itse luonnostekstiin jää epäselväksi.

Perustuslakivaliokunta on todennut, että kalastusoikeuteen kuuluu oikeus vesialueen kalakannan taloudelliseen hyväksikäyttöön ja oikeus järjestää vesialueen käyttö ja hoito. Oikeus sisältyy vesialueen omistusoikeuteen, ja se nauttii perustuslain 15 §:ssä säädettyä omaisuudensuojaa. Luonnos kalastusmatkailun kehittämisohjelmaksi sivuuttaa edellä mainitut lähtökohdat sujuvasti.

Kalastusmatkailussa ensisijainen hyödynnettävä resurssi on kalastusoikeus, jota ilman kaupallista kalastusmatkailutoimintaa ei voida järjestää. Kehittämisohjelmaluonnos on kirjoitettu siten, kuin vesialueet olisivat julkisia.

Kalastusmatkailun kehittämisohjelmaluonnoksessa on kolme pääkohtaa; Palvelujen ja liiketoiminnan kehittäminen, Myynnin ja markkinoinnin kehittäminen sekä Toimintaympäristön kehittäminen. Nämä kolme pääkohtaa sisältävät yhteensä 21 toimenpide-ehdotusta. Toimenpide-ehdotuksista on kokonaan unohdettu se, että vedessä on kalastusmatkailijan toiveiden mukaisia kaloja ja paljon.

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisussa tuodaan selvästi esille kaksi tärkeintä ja merkittävintä tekijää kalastusmatkailuyrittäjälle; isot kalat ja saalisvarmuus (Pohja-Mykrä, M. et al. 2018, s. 84). Nykyisellä lainsäädännöllä kyseiset tavoitteet ovat mahdottomia toteuttaa, koska Suomessa on erittäin laajat yleiskalastusoikeudet ja kaupallinen kalastus on valtion erityissuojeluksessa. Vain vesialueiden omistajien

muodostamalla erityisillä kalastusalueilla, joissa rajoitettaisiin yleisiä kalastusoikeuksia ja kaupallista kalastusta, voitaisiin luoda sellaiset olosuhteet, joissa toteutuisi mahdollisuus isoihin saaliskaloihin ja korkea saalisvarmuus. Esimerkiksi Islannin kuuluisimmat maksulliset lohijoet ovat yksityisten tai yritysten omistuksessa.

Luonnoksen sivulla 9, toimenpiteenä 3, kannustetaan kalatalousalueita tarjoamaan lupia kalastusmatkailuyrittäjille. Kalatalousalueet ovat julkisoikeudellisia yhdistyksiä, jotka eivät omista vesialueita, eivätkä siten voi tarjota kalastuslupia kalastusmatkailuyrittäjille. Luonnoksen sivulla 17 todetaan oikein, että ”Kalastusmatkailuyritykset tarvitsevat toimintaansa vesialueen omistajan luvan.”

Luonnoksen sivulla 9, toimenpiteenä 5 ”Selvitetään kalastuslain muuttamista kalastusmatkojen ryhmäkoon osalta kalastusmatkailua ja yrityksen kasvua tukevaksi.” Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnössä (MmVM 1/2012 vp – HE 135/2011 vp, s. 2) koskien kalastuslain muuttaminen todetaan, että yleiskalastusoikeuksien turvin voidaan järjestää sellaisia pienimuotoisia kalastusmatkailutilaisuuksia, joihin osallistuu enintään kuusi kalastajaa kerrallaan. Lähtökohta ELY:n alueelliselle luvalla kalastusopastointiin oli nimenomaan pienimuotoiset kalastusmatkailutilauudet (kuusi asiakasta veneessä), lupa kattoi koko ELY-keskuksen toimialueen, luvan kesto enintään viisi vuotta kerrallaan ja korvaus valtiolle 100 €:n maksu/vuosi. Se, mistä kehittämisohjelmaluonnoksessa haaveillaan, ei ole enää pienimuotoista. Vastustamme kalastuslain 18 §:n muuttamista.

Luonnoksen sivulla 10, toimenpiteenä 11 ”Lisätään kalastusmatkailunäkökulman huomioonottamista alueellisessa kalastuksen järjestämisessä ja hallinnoinnissa. Selvitetään kalastuslain muuttamista yhteistoiminnan lisäämiseksi kalatalousalueilla.” Tämä toimenpide-ehdotus on abstrakti, jonka käytännön merkitystä lukija tai päättävä ei ymmärrä.

Luonnosta kalastusmatkailun kehittämisohjelmaksi ei tule julkaista esitetyssä muodossa. Kehittämisohjelmaa tulee korjata ottaen huomioon vesialueiden omistajat toimijoina, jotka mahdollistavat kalastusmatkailuun perustuvan elinkeinon harjoittamisen omistamillaan vesialueilla.

VESIALUEOMISTAJAIN LIITTO VEALO RY

Reima Rätty
puheenjohtaja

Juha-Pekka Ripatti
toiminnanjohtaja